PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

NIEUWSBRIEF 38 Augustus 2017

Nieuwe ogen

Door Titia Meuwese

Al lopend vraag ik me af wat er in mijn hoofd gebeurt met al die beelden die binnenkomen. Door onze afkomst als wandelende aap zijn wij ingericht op het opslaan van details van alle visuele informatie: is het eetbaar, gevaarlijk, kan ik de weg terugvinden, slaat het weer om? En we ervaren extra genoegen bij een tocht door mooie landschappen: waarom is dat aangenaam aan onze ogen? En in een slordige buitenwijk van een stad zegt je waarneming: pas op! niet struikelen, op je qui-vive zijn. Maar wat sla je op in je herinnering van alles wat je ziet op een dag?

Daarom trof me deze zinsnede van Marcel Proust: *De echte ontdekkingsreis bestaat niet uit het zoeken naar nieuwe landschappen maar uit het hebben van nieuwe ogen*.

En als je dan weer terug bent van een pelgrimstocht, kun je dan in je hoofd de tocht terugzien? Je kunt er over schrijven. Deze Nieuwsbrief is voor een goed deel gewijd aan kortere en langere verslagen van een aantal leden, zowel fietsers als lopers: drie van tochten naar Rome en ook drie van tochten naar andere pelgrimsbestemmingen. De focus is per verhaal verschillend, onze dank aan alle auteurs.

Daarnaast nieuws van de Vereniging, onder andere over de komende Ledenbijeenkomst en aanstaande wijzigingen in de beschrijving van de routes op de website. Als altijd een hoeveelheid praktische informatie, over lopen in de regen, opbergen van materiaal, lopen in de Alpen.

De redactie wenst u veel leesplezier.

NIEUWSBRIEF 38

Augustus 2017

Pagina 2

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

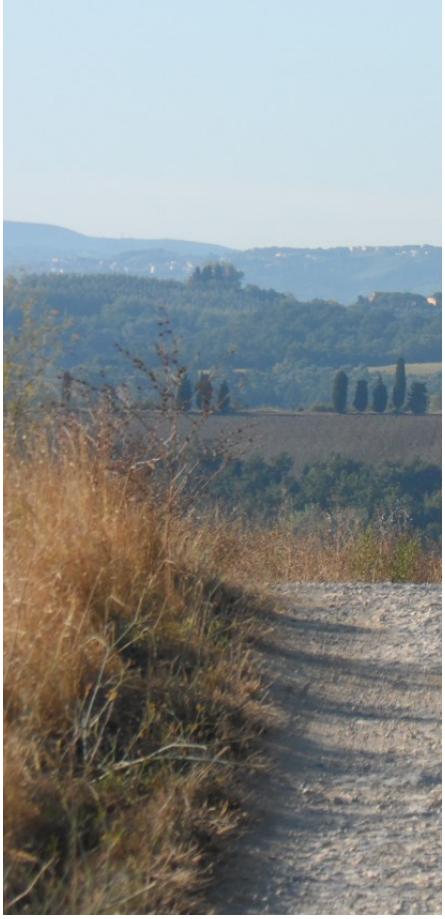

INHOUD

3 **Agenda**

4 **Reisverhalen over pelgrimages naar Rome**

- 4 Reisverhalen 1 Rome: Emo's route ★
- 7 Reisverhalen 2 Rome : De Via Romea Germanica ★
- 8 Reisverhalen 3 Rome: De Via Francigena vanaf het begin ★

10 **Uit de vereniging**

- 10 Algemene ledendag ★
- 11 Netwerk Routes ★
- 12 Metroplan op website ★
- 13 Huiskamers ★

14 **Pelgrimeren**

- 14 I will tell you a secret ★
- 16 Ambassadeurs onderweg ★
- 17 Parlare l'Italiano ★

18 **Gezien, gehoord, gelezen**

- 18 Fietskaarten voor België Luxemburg en Noord Frankrijk ★
- 18 Wandelen in de Alpen ★

19 **Reisverhalen naar andere pelgrimsdoelen**

- 19 Reisverhalen 4 Noord: een pelgrimstocht in Noorwegen ★
- 20 Reisverhalen 5 Zuid: Pelgrimeren in Israel ★
- 22 Reisverhalen 6 West: Pelgrimeren in Ierland ★

23 **Prikbord**

24 **Sulla strada**

- 24 Na terugkeer je materiaal verzorgen ★
- 25 Gevaarlijke beesten ★
- 26 Pelgrimeren in de regen ★

28 **Gedicht**

Navigatie door de tekst:

Blader door de hoofdstukken door op de onderstreepte titels te klikken.

Kies een specifiek artikel door op de ster naast elke titel te klikken. ★

Ga van elke bladzijde terug naar de inhoudsopgave door op de pijl te drukken

De reisverhalen hebben groene accenten.

Colofon

Redactie:

Leo Baeten, Arnoud Boerwinkel, Fokko Bos, Everdiene Geerling, Luc Gregoir, Titia Meuwese, Ben Teunissen, Arnold Spijker,

Reacties aan :
redactie@pelgrimswegen.nl

Voor recent nieuws raadpleeg www.pelgrimswegen.nl, Facebook of Twitter.

De volgende Omnes, het jubileum-nummer, verschijnt midden oktober 2017: zie oproep voor bijdragen leden
De volgende Nieuwsbrief verschijnt Midden december 2017.

Foto's en afbeeldingen:
behoren aan de auteurs, behalve:
Blz. 2 Guus Wesselink,
Blz 13: Gerrit Hup, Albert Jan van Leusden
Blz 14 Freek Visser

AGENDA

In *Gouda, Atelier Mathot* een serie workshops door Carina Mathot: "Een middeleeuwse culturele beleving van Emo's Reis", een kunstreis door Middeleeuws Europa.
Op **12 september, 10 oktober, 14 november en 12 december**
Per bijeenkomst 15,- €, opgave via Atelier Carina Mathot

Op **zondag 5 november** organiseert de Camino Academie voor het eerst een landelijk filmfestival in *filmtheater 't Hoogt in de binnenstad van Utrecht.* Dit historische pand zal de hele dag in het teken staan van films over de camino en pelgrimeren. Er zijn ook mensen van onze vereniging PnR aanwezig. Zie voor meer informatie de Camino Academie

Op **zaterdag 18 november** de Ledenvergadering en ontmoetingsdag, met vieing van het tienjarig jubileum van de vereniging. Deze keer in *Zwolle in het Dominicanenklooster.*
Lezingen, workshops en een informatiemarkt.
Opgave na 1 oktober via de website.

Lezingen "Vier vrije voeten" over de tocht via de Via Francigena naar Rome en verder naar Santa Maria de Leuca, zie link.

10 oktober 10:00 - 12:00 *Buurthuis 'Zijlkwartier, Leiderdorp*
25 oktober 19:30 - 21:30 *Bibliotheek Emmen Klazienaveen, Klazienaveen*
9 november 14:00 - 16:00 *De Ontmoeting, Rosmalen*
12 december 10:00 - 12:00 *Ouderensociëteit Heusden*

4 december 14:30 tot 16:30 *Sociaal Cultureel Centrum 'In de Roos', 's-Hertogenbosch* Lezing over de Oekumenische Pilgerweg

Huiskamerbijeenkomsten: zie de agenda op de website**,**

Reisverhalen over de wegen naar Rome

Drie reisverhalen van leden over hun pelgrimstocht naar Rome: om te beginnen van de fietsroute die het minst vaak gereden wordt: Emo's route. Een zware maar mooie tocht. Dan een verslag van het originele begin van de Via Francigena: in Canterbury. Een omweg maar wel de tocht vanaf het begin zoals beschreven door bisschop Sigeric. En als derde een beschrijving van een tocht vanaf Innsbruck naar Rome: dat lijkt voor ons minder logisch maar vanaf Hamburg is dat een deel van de kortste weg.

Reisverhalen 1 : Emo's route naar Rome

Ervaring van mijn fietstocht naar Rome over Emo's route.

Door Geertjan Reuser

Na mijn pensionering in 2016 kwam ik op het idee om weer eens een fietstocht te ondernemen. In 2014 had ik al een lange fietstocht vanuit Nijmegen naar Santiago de Compostella ondernomen samen met mijn broer. Eind 2016 hield een oud-collega een lezing over een fietsreis in het spoor van Emo naar Rome. Dit was voor mij het startsein om in juni 2017 deze fietstocht ook te maken.

Emo's reis is een van de vier fietsroutes naar Rome, die genoemd worden in het boek "Op pelgrimstocht naar Rome". Veel informatie over deze route is te vinden op www.emosreis.eu van Peter Molog.

De voorbereiding:

Ik wilde gewoon een lange fietstocht maken en Emo's route over 2.660 km voldeed daaraan. Ik zag het louter als een sportieve prestatie; ik sport graag, loop driemaal per week hard bij een hardloopvereniging, doe eenmaal per week fitness en tweemaal per week Bikram yoga. Ik nam mij voor om op Hemelvaartsdag te vertrekken vanaf Romerswerf nabij Delfzijl en 100 kilometer per dag te fietsen. Aan de hand van de informatie op de bovengenoemde website maakte ik een reisplanning; op woensdagmiddag 21 juni zou ik dan arriveren. Eind februari begon ik met een wekelijkse training van 100 km. per dag en naarmate de tijd vorderde ging ik tweemaal per week trainen. Ter voorbereiding van de reis heeft Peter Molog voor mij de GPX file opgeknipt in kleinere bestanden, omdat mijn fietscomputer "Teasi Pro" alleen routes van maximaal 300 km. aan kan. Het meenemen van papieren versies van de fietsroute is vanwege de omvang geen optie, daarom heb ik de GPX-file ook geïmporteerd in de Maps.me app op mijn tablet en mijn smartphone. Het voordeel van de Maps.me app is dat de kaarten offline kunnen worden gebruikt. Op mijn smartphone had ik de beschikking over mobiel internet en gebruikte ik Google maps. De route is geclassificeerd naar zwaarte per etappe in "licht", "middel", "zwaar" en "zeer zwaar". Tevens ben ik lid geworden van de Vereniging Pelgrimswegen naar Rome en de Stichting Vrienden op de Fiets.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Reisverhalen 1 : Emo's route (vervolg)

Hierdoor kreeg ik de beschikking over een pelgrimspas ten behoeve van een testimonium en een lijst met overnachtingsadressen. Vóór vertrek heb ik de eerste vijf overnachtingen geboekt, daarna wil ik de slaapplaatsen op de voorafgaande avond of ter plaatse boeken. Voor mijn gemoedsrust heb ik op het laatst toch nog besloten om een tentje, matras en slaapzak mee te nemen. Om de overnachtingsmogelijkheden nog beter te overzien heb ik de e-boekjes van "Weg van de Franken" aangeschaft. Via de Kerk van de Friezen heb ik een audiëntie bij de paus op woensdagmorgen aangevraagd. De terugreis per vliegtuig heb ik al geboekt voor zaterdag 24 juni. Voor het vastleggen van mijn reiservaringen heb ik een dagboek aangemaakt op http://geertjan.waarbenjij.nu

De fietstocht:

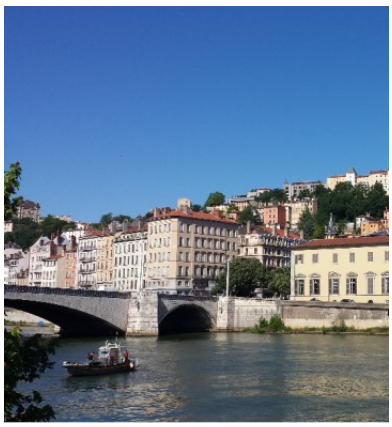

Op de dag van vertrek word ik uitgezwaaid door mijn familie op het station in Nijmegen Lent en stap ik op de trein naar Groningen. Het meenemen van de fiets op de trein valt niet mee, zeker niet op deze zonnige vrije dag. Een voorwaarde van de Spoorwegen is dat de bepakking van de fiets wordt gehaald, maar dat is ondoenlijk bij volle bepakking (vijf fietstassen + kampeerbenodigdheden), waarbij twee keer snel moet worden overgestapt. Bij aankomst in Groningen blijkt geen van de navigatiemiddelen goed te werken. De fietscomputer geeft aan dat de software moet worden geüpdatet met een PC (achteraf bij thuiskomst blijkt dat alle kaarten van het toestel zijn verwijderd) en alle gedownloade kaarten van Maps.me zijn verdwenen. Gelukkig kan ik terugvallen op Google maps. In Romerswerf herinnert alleen een informatiebord aan het klooster van abt Emo; op de betreffende plek staan nu drie boerderijen. De komende vijf dagen zal ik steeds gastvrij worden ontvangen door mensen die zelf ook graag fietsen. Het lijkt wel of men met elkaar wedijvert om het beste, meest complete ontbijt te serveren. Alleen in Limburg is het wat moeilijk om een plek te reserveren. In Duitsland zijn overal fietspaden, maar de kwaliteit laat te wensen over; veel fietspaden hebben te lijden van boomwortels. In Zuid-Limburg moet ik al vroeg lopend de Cauberg op, omdat mijn beenspieren nog niet warm zijn. Soms wijk ik wat af van de officiële route omdat Google maps een andere route suggereert of omdat de officiële route langer blijkt te zijn dan aangegeven. In het Belgische Tongeren krijg ik mijn eerste stempel in de pelgrimspas. In Geldenaken krijg ik op een terras hulp van de lokale bevolking om onderdak te vinden. Op de route in België en Noord-Frankrijk worden geweldige fietspaden afgewisseld met onbegaanbare paden. Het fietsen in de omgeving van Laon richting Troyes valt me zwaarder dan ik op grond van de reisinformatie had verwacht; dit overkomt me meerdere keren tijdens de fietstocht. Het landschap is prachtig en de wegen zijn rustig. De Fransen houden goed rekening met fietsers. Op weg naar Lyon langs de Saône raakt de navigatieapparatuur door de wirwar van wegen regelmatig in de knoei; internet is soms onbereikbaar.

Reisverhalen 1 : Emo's route (vervolg)

De route gaat door het drukke Lyon en de goede richting vinden is lastig door de vele klaverbladen, rotondes en fly-overs. In Lyon stuur ik twee dozen met nog niet gebruikte bagage inclusief tent terug naar huis. Col de l'Epine aan het begin van de Alpen is met een stijging van 10% over 10 km zeer zwaar en ik duw de fiets enkele kilometers omhoog. Om in Italië te komen moet ik de Col du Mont Denis over; een klim van 10 km. met een helling van 8% en een hoogte van 2.100 meter. In vijf kwartier ben ik boven zonder onderweg een voet aan de grond te zetten. Daarna gaat het flink bergafwaarts richting Turijn. De wegen in Italië zijn ronduit slecht en automobilisten nemen veel risico bij het passeren. De temperatuur ligt alle dagen boven de 35 graden. Een paar keer tref ik afgesloten bruggen aan, die ik met hulp van derden weet te omzeilen. In Fornovo di Taro slaap ik in een voormalig klooster, omdat een vooraf geboekte b&b-overnachting meer dan 15 km. uit de richting ligt boven op een berg. Het is een lugubere locatie met verschrikkelijk slechte bedden, maar wat kun je ook verwachten voor tien euro? Op weg naar Pontremoli moet er 30 km. flink geklommen worden. .

De eindbestemming van die dag torent hoog uit boven de stad en Google stuurt me helemaal verkeerd. Ook verderop in San Miniato voorbij het historische stadje Lucca moet een helling genomen worden van 17% om bij de overnachtingsplaats te komen. De weg naar Siena is in meerdere opzichten verschrikkelijk; de temperatuur stijgt, het klimmen houdt niet op en de weg gaat kilometers over gravel. Ik wijk wat vaker af van de oorspronkelijke route, omdat historische gebouwen vaak erg hoog liggen. Op alternatieve wegen worden grote hoogtes tussen heuvels overbrugd door bruggen en tunnels. Via Bolsena fiets ik naar het historische stadje Sutri en overnacht daar in een viersterrenhotel. De volgende dag wacht Rome. Ik neem de zeer drukke provinciale weg, waar nauwelijks ruimte gelaten wordt voor fietsers. Ik ben blij als ik na 22 kilometer die weg kan verlaten. Op dinsdag 20 juni om 11:00 u. ben ik bij de Friezenkerk in Rome, waar ik hartelijk word ontvangen. Woensdag kan ik op audiëntie bij paus Franciscus en arriveren mijn vrouw en dochter met het vliegtuig om mij te verwelkomen. Donderdag sta ik op uitnodiging van bisschop Hurkmans bij de deur van de Friezenkerk als Koning Willem Alexander en Maxima daar op bezoek zijn. De fiets lever ik af bij Soeters; een tegenprestatie in de vorm van een overnachting wordt er van mij niet verwacht! Ik heb zeer veel vriendelijke en behulpzame mensen ontmoet en enorm genoten. Elke dag was een training en een ware beleving. De solo-reis een mentale beproeving. Mijn reisverslagen zijn door veel volgers gelezen

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Reisverslagen 2 La Via Romea Germanica

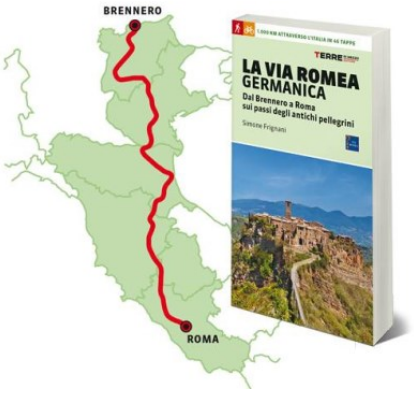

La Via Romea Germanica, Terre di Mezzo, uitgave 2016, taal: Italiaans, Simone Frignani, ISBN 9788861893764

La Via Romea Germanica

Een zware maar indrukwekkende voettocht

door Guus Wesselink

Er loopt een oeroude weg van 2200 kilometer dwars door Europa van Stade bij Hamburg in Noord-Duitsland naar Rome: de Via Romea Germanica. Wie hem in zijn geheel wil lopen of fietsen kan dat doen in 94 etappes: 44 in Duitsland, 4 in Oostenrijk en 46 in Italië.
De weg is enkele jaren geleden uit oude archieven gehaald en omgetoverd tot een zeer boeiende hedendaagse pelgrimsroute, die in Italië door zes regio's loopt: Süd-Tirol, Veneto, Emilia-Romagna, Toscane, Umbrië en Lazio.
Riet en ik lopen de route vanaf Innsbruck. We hebben zes weken tot onze beschikking. De afstand naar Rome is 1050 kilometer. Maar in zes weken lopen wij geen 1050 kilometer. We besluiten dus om ergens onderweg op routes die we al gelopen hebben, een paar keer een trein te nemen. Onze tocht is ook een verkenning van deze vrij nieuwe route ten behoeve van anderen in onze pelgrimsvereniging.
Het is aardig klimmen en dalen onderweg. De route heeft een stevig GR-karakter. Onze totale stijg- en daalmeters waren fors: ongeveer 15.000 m stijgen en evenzoveel dalen. De ondergrond is 53/47 verhard en onverhard. De signalering van de route is doorgaans prima verzorgd en goed herkenbaar. Overnachtingsadressen zijn goed aangegeven in het boek en via de smartphone zijn er nog meer te benaderen. We lopen van half mei tot eind juni 2017 en overal is plaats. De temperaturen liggen tussen de 25 en 35 graden. Goed voor de spieren dus. Totale regenminuten: 10!
De landschappen zijn afwisselend. Eerst de alpen en Sud-Tirol, daarna door het dal van de Adige naar Trento. Dan door het prachtige en ruige dal van de Brenta naar Padua. Stevig klimmen en dalen soms. Met een aantal dagen Povlakte door de 'Paesi Bassi d'Italia' lopen en treinen we naar Ferrara en Bologna. Prachtig om te bezichtigen. Vandaar naar Forli waar we de Apennijnen en de Etruskische historie inlopen. Heerlijk weer bergen na de vlakte! Stevige schoenen zijn geen overbodige luxe. Via eenzame bos- en bergpaden naar de steile Passo di Serra. We overnachten in de afgelegen Rifugio del Lupo en in het klooster van La Verna. Dan volgt de driedaagse afdaling naar Arezzo. Het is een mooie pelgrimstocht met ruim de tijd voor bezinning in de eenzaamheid onderweg.
De route van Arezzo via Cortona en Orvieto naar Montefiascone is afwisselend lopen door bergachtig terrein en op hoogvlaktes, met prachtige uitzichten over het Meer van Trasimeno in het oosten en richting Toscane in het westen. Panoramisch. De oud-Etruskische dorpen en stadjes zijn pareltjes. Het is vaak wel even klimmen om er te komen.

Het traject is in hetzelfde boek eveneens beschreven voor fietsers. Ga dan wel per mountainbike, want ook voor fietsers zijn de etappes uitdagend.
Meer informatie is te vinden en op te vragen via onze website www.viervrijevoeten.nl onder 'Routes' en op de website van de Via Romea: viaromeagermanica.com

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Reisverhalen 3 : De Via Francigena vanaf het begin

Van Canterbury naar Rome……

Door Joke de Koeijer

We zijn Roel de Boer (62) en Joke de Koeijer (58). We wonen sinds enkele jaren in het mooie Zierikzee. In het dagelijks leven is Roel werkzaam als zzp juridisch adviseur bij de gemeentelijke overheid en Joke als geestelijk verzorger en verpleegkundige. Zomaar ergens een artikeltje over de Via Francigena nodigde uit om er wat meer over te lezen. Enthousiast geworden over de oorsprong, historie en de diversiteit aan landen, landschappen en culturen die de route in zich heeft, besluiten we om de sprong te wagen en de Via Francigena te gaan lopen. Dat kan gezien de werkverplichtingen niet in één keer en wordt zodoende een meerjarenplan.

Ondanks dat we de tocht over een aantal jaren uitspreiden, voelt het als een bijzondere mogelijkheid om zomaar in de voetsporen te treden van oorspronkelijk, aartsbisschop van Canterbury Sigeric, die al in 990 de weg van Canterbury naar Rome aflegde.

De eerste etappes plannen we van 25 tot en met 30 juni 2017. Verwachtingsvol en met een open mind gaan we onderweg.....

De overtocht Calais -Dover maken we als 'foot passenger'. Het is die dag helder weer en dat geeft de oversteek cachet. De witte kustlijn van Dover is al meteen na de afvaart zichtbaar. Dover Castle troont bovenop de krijtrotsen. Met de bus gaan we naar Canterbury en brengen daar de rest van de dag door. De nadruk ligt op Canterbury cathedral en directe omgeving. Wie je ook spreekt, ieder is enthousiast om te horen dat je de Via Francigena gaat lopen. We gaan op de kiek bij het officiële startpunt en wonen de Evensong van die avond bij. Het rustmoment, de pilgrimsblessing: het is een prima inspiratie om de volgende dag echt van start te gaan. Bijwonen van de Evensong (dagelijks om 17.30 uur) is een aanrader voor ieder die vanuit Canterbury start.

De route naar Dover volgt voor een belangrijk deel de North Downs Way. Een mooie tocht door een afwisselend landschap, met ook hier en daar de typische cottages in en om dorpjes waar je doorheen trekt. Meestal is er ook wel een kerkje te vinden, open voor gasten en soms een praatje. Jammer is wel dat de route voor een deel heel dicht langs de lawaaierige snelweg A2 loopt.

We doen Canterbury – Dover uiteindelijk deels wandelend en deels met de trein. De in het gidsje aangeduide overnachtingsmogelijkheden in en om Shepherdswell zijn helaas opgehouden te bestaan, niet bereikbaar of bezet. De Bell Inn is er gelukkig nog wel en zorgt voor een verfrissende dorstlesser en goede raad. Het kerkje in Shepherdswell rekent ook nog op de komst van bezoekers en pelgrims. Naast het gastenboek ligt een stempel voor het pelgrimspaspoort. Het is goed slapen in een B&B in Dover.

De volgende dag, halen we op de route naar de ferry, in het parochiecentrum van de st.Mary the Virgin, een stempel. De grote stoet pelgrims moet nog komen, volgens de mevrouw daar. In juli en augustus is het druk, vertelt ze.

Reisverhalen 3 : De Via Francigena (vervolg)

De etappe Dover-Calais, de boottocht, is een eitje natuurlijk. Een mooie gelegenheid om uitgerust Calais nog wat te verkennen. De Notre Dame aldaar is de pelgrimskerk. Een banner met informatie over de Via Francigena staat prominent bij de ingang. De kerkvrijwilligers verstrekken graag een stempel, maar meer nog vertellen ze vol enthousiasme het verhaal en de geschiedenis van 'hun' kerk, hun stad. De wereldoorlogen uit de vorige eeuw hebben zichtbaar hun wissel getrokken en sporen nagelaten.

De restanten en herinneringen uit die periodes zien we ook terug als we de volgende dag van Calais naar Wissant lopen. Deze route voert over een kustpad, deels over het strand. We passeren de Cap Blanc Nez. Dit is in zekere zin ook een herinneringsmonument voor de vele mensen die betrokken waren bij of gesneuveld zijn tijdens de oorlogen. Direct aan het strand, maar ook wat verder landinwaarts zijn de resten zichtbaar. De wandeling naar Wissant volgt de GRP 120, maar is ook prima aangegeven met routebordjes van de Via Francigena. Wissant is een leuk kustplaatsje: Gerenoveerd kerkje, gezellige boulevard en een stempel voor je pas bij het office du tourisme. We overnachten in een knusse B&B.

De kop is er inmiddels zover af. Onze laatste wandeling voor dit moment gaat naar Guines. Er zijn overigens ook routebeschrijvingen die je rechtstreeks van Calais naar Guines laten lopen. We bevelen bij deze, vanwege het mooie stuk langs de kust, de lus via Wissant aan, ondanks dat de route van Wissant naar Guines soms langs wat drukkere wegen gaat.

Verrassend: in Guines zien we de eerste verwijzing naar een refugio. We zullen daar deze keer geen gebruik van maken, maar het is wel een aardige ontdekking. Te meer omdat we eigenlijk nog geen mensen tegengekomen zijn die ook dit stuk van de Via Francigena lopen. We wandelen wat rond in Guines en vinden ook hier een stempel bij de office du tourisme. De bustocht terug naar Calais, om van daaruit weer naar huis te gaan, voert ons langs het kanaal, de korte route zeg maar van Calais naar Guines. Dat is een leuke, onverwachte bijkomstigheid.

We hebben genoten van deze eerste week en hebben zin in de volgende periode, eind augustus, begin september. Dan gaan we proberen vanaf Guines in Reims te komen.

Uitgebreider verslag: viafrancigena33.blogspot.nl

UIT DE VERENIGING: algemene ledendag op 18 november in Zwolle

Tien jaar Pelgrimswegen naar Rome!

*door Esther **Kluver***

De Vereniging Pelgrimswegen naar Rome viert in november dit jaar haar tienjarig bestaan. In 2007 richtten drie pelgrims naar Rome de vereniging op met als doel 'het vergroten en verdiepen van de belangstelling voor pelgrims- en bezinningstochten, te voet of op de fiets, naar Rome.' De vereniging wil dit doel bereiken door wandelaars en fietsers die naar Rome willen gaan, te informeren over beschikbare websites, routebeschrijvingen en overnachtingsadressen. Daarnaast is de vereniging een platform voor het uitwisselen van ervaringen tussen Rome-gangers.

Nu, tien jaar na de oprichting, is de vereniging uitgegroeid tot een belangrijk ontmoetingspunt voor zowel beginnende als ervaren pelgrims; pelgrims die niet alleen naar Rome gaan, maar ook naar andere, minder bekende bestemmingen. In navolging van de populariteit van het pelgrimeren naar Santiago, pelgrimeren ook steeds meer mensen naar Rome. Onderweg verwonderen zij zich over het prachtige landschap, de kunst, cultuur, de bijzondere ontmoetingen en het lekkere eten. Eenmaal teruggekeerd van hun tocht, willen veel pelgrims deze ervaring graag delen. De vereniging is hier een uitgesproken plek voor, waar je je verhaal kwijt kunt en mensen ontmoet die open staan voor jouw ervaringen en verhalen.

Ieder jaar organiseert de vereniging Pelgrimswegen naar Rome een landelijke informatiedag voor alle geïnteresseerden in pelgrimeren naar Rome en andere bestemmingen. De afgelopen tien jaar zijn er in de vereniging veel ervaringen gedeeld en verhalen geschreven. Een terugkerend thema in al deze ervaringen en verhalen is verwondering. Verwondering over wat je onderweg ziet, meemaakt en ervaart. De informatiedag staat dit jaar dan ook speciaal in het teken van 'Verwondering'. We kijken dan terug op tien jaar Pelgrimswegen naar Rome en openen op feestelijke wijze het jubileumjaar.

Deze dag vindt plaats op zaterdag 18 november in Zwolle, in het prachtige Dominicanenklooster dat op zichzelf al 'verwonderenswaardig' is. Op deze dag zijn lezingen en workshops te volgen over pelgrimeren. Daarnaast is er een grote informatiemarkt waar allerlei informatie over pelgrimeren te vinden is, van boeken en reisverslagen tot uitrusting en routeinformatie. Als je nog niet weet of en via welke route je naar Rome wilt lopen of fietsen, dan kan de informatiemarkt hier antwoord op geven. Ervaren pelgrims vertellen je over hun tocht, delen hun tips voor onderweg en beantwoorden al jouw vragen. Op de website www.pelgrimswegen.nl is meer informatie te vinden over de vereniging Pelgrimswegen naar Rome en de informatiedag. **Na 1 oktober is het op de website mogelijk je aan te melden voor deze dag.**

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

UIT DE VERENIGING : het netwerk routes

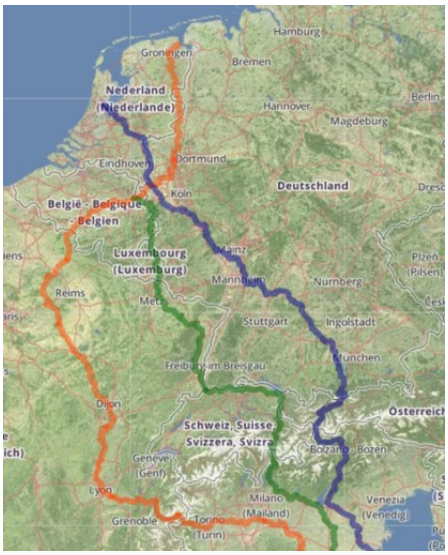

Netwerk Routes

door Guus Wesselink en Titia Meuwese

De indruk bestaat dat het wandelen en fietsen richting Rome en het wandelen en fietsen ín Italië aan populariteit winnen. We willen onze (potentiële) leden dan ook een waaier van routes kunnen tonen. Routes veranderen ook regelmatig en moeten worden bijgewerkt.

Binnen de vereniging Pelgrimswegen naar Rome is daarvoor enige tijd geleden het "Netwerk Routes" opgericht. Het actiepunt stond al enige tijd open in de vereniging en wordt nu vormgegeven.

Het netwerk bestaat uit mensen die geinteresseerd zijn in het onderwerp en ook regelmatig speuren naar of aanlopen tegen nieuwe routes of wijzigingen in bestaande routes.
De leden zijn: Fokko Bos, Peter Zegers, Cor van Kuyvenhoven, Ben Teunissen, Klaas van der Poel, Marijn Bosma, Chris van Dorsser, Fred Vliegen, Guus Wesselink (coördinatie vanuit het bestuur), Luc Gregoir (webmanager) en Titia Meuwese als centraal verzamelpunt.

De bedoeling is dat we eind 2017 de grote wandel- en fietshoofdroutes naar Rome met hun aansluitingen op andere routes opnieuw hebben geïnventariseerd. Inclusief alle actuele gegevens over etappes, kaarten, GPS, overnachtingen en cultuurhistorische informatie etc. in bestaande routeboeken. De werkzaamheden zijn erop gericht een en ander interactief te presenteren op de website van PnR.

Daarnaast is Luc Grégoir bezig met het maken van een makkelijke en uniforme manier om alle detailinformatie via onze website te bereiken; zie het stuk van zijn hand over het metro-netwerk.
Titia Meuwese is bezig gegaan met het naast elkaar zetten van de op dit moment beschikbare gegevens over de fiets- en wandelroutes: hoe lang zijn ze, welke hoogtemeters moet je overwinnen, e.d. Daarvoor zijn alle aanwezige gpx-tracks op een kaart ingebed.
Marijn Bosma is bezig met een stuk van de route over de Gotthardpas, zie de oproep op het Prikbord voor eventuele aanvullingen, het gaat om het stuk Lugano—Pavia

Daarnaast blijven natuurlijk ook andere routes in Italië en hun vindplaatsen vermeld op de website. Het Netwerk Routes zal in 2018 ook die gaan actualiseren.
Informatie bij gwesselink@live.nl

UIT DE VERENIGING : metrokaart op de website

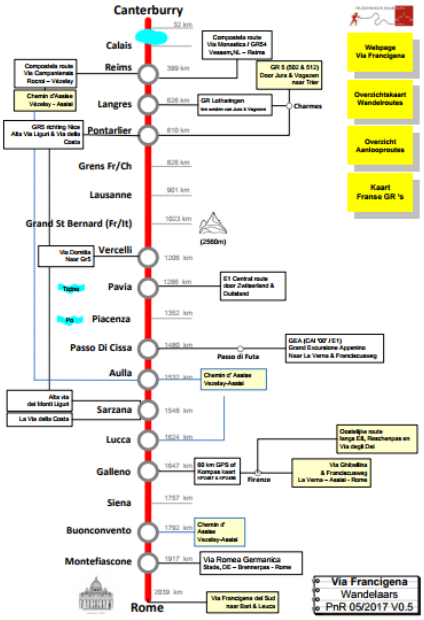

De metro(kaart) leidt je naar Rome

door Luc Gregoir

Dit voorjaar is een werkgroep gestart met het inventariseren van de routebeschrijvingen voor wandelaars en fietsers naar Rome. In het najaar zullen de resultaten van dit initiatief op de website en in de publicaties zichtbaar zijn. Het doel is in een eerste fase een aantal hoofd- en aanlooproutes te beschrijven en in een volgende fase alternatieven voor deze routes en andere pelgrimswegen te behandelen. Er zullen een aantal kaarten en schetsen ontwikkeld worden om de routes te illustreren. In voorbereiding hebben we alvast een ***metro-kaart*** ontwikkeld voor de Via Francigena en we zijn druk bezig met de Oostelijke wandelroute. Die leiden je via linken naar onze webpagina's en externe sites. Verder werken we aan **overzichtskaarten** met GPS-tracks, geprojecteerd op Open Street Maps (OSM). Deze kaarten zullen met lagen opgebouwd worden zodat je meer of minder informatie zichtbaar kunt maken. De Metro-kaarten bevatten geen topologische voorstelling maar tonen je de verschillende verbindingen met aanloop- en andere routes; dit naar analogie van wat je op een tramlijn- of metrokaart vind. Door te klikken op een element op de kaart kun je bijvoorbeeld naar de overzicht OSM kaart of een detail GPS spoor gaan, waar je kunt inzoomen op detailniveau. Ook kun je met één enkele klik naar de beschrijving van een hoofd-, aanloop- of verbindings-route gaan. Waar we (nog) geen PnR-pagina hebben, voeren we je naar een externe site. **Schetsen** zullen gebruikt worden op de routepagina's om je in één oogopslag een beeld te geven van de loop van een route. Een voorbeeld hiervan is de schets van de GR5 aanlooproute.

Heb je grafisch talent en wil je meewerken aan het inkleuren van de schets kaartjes dan kan je ons dat laten weten met een mailtje aan redactie@pelgrimswegen.nl. Ook de kaarten die in samenwerking met Pied à Terre zijn aangemaakt blijven raadpleegbaar op de website. Al is de updatefrequentie lager dan voor de eigen kaarten, ze bieden het voordeel dat je op deze kaarten kunt doorlinken naar de gidsen die een route of traject behandelen.

Op het menu vereniging>kaarten kan je de kaarten raadplegen.

UIT DE VERENIGING: HUISKAMERS

Door Fred Vliegen, coördinator Huiskamers
We zitten nu midden in de zomer, de eerste wandelaars en fietsers hebben hun persoonlijk doel bereikt. Terwijl andere nog onderweg zijn, en natuurlijk zijn er ook mensen die bezig zijn met de allerlaatste voorbereidingen voor hun tocht. Voor de mensen die hun tocht hebben volbracht, hoop ik dat zij met veel genoegdoening mogen terugkijken op hun tocht. Voor zij die nog onderweg zijn of binnenkort hun tocht beginnen, zou ik willen zeggen, heel veel succes en geniet van alle kleine dingen op je tocht.
Wil je na het volbrengen van je tocht, je ervaringen delen met andere mensen uit de regio, en dat doen in een kleine intieme setting, dan ben je bij het huiskamerproject aan het juiste adres. Want het huiskamerproject gaat uit van de kernwoorden kleinschaligheid en dichtbij. Want wat is er fijner voor een beginnende wandelaar of fietser om directe informatie te krijgen van ervaren mensen uit de eigen buurt?
Want juist deze mensen beschikken over die informatie die nergens te verkrijgen is ....
Helaas zijn er nog enkele regio's in Nederland, waar we nog op zijn naar huiskamer coördinatoren zodat ook daar zulke mooie bijeenkomsten georganiseerd kunnen worden. De " blinde " vlekken zijn de regio's
Noord Holland Noord, Noord Holland Midden, Leiden/Alphen ad Rijn, Delft/ Zoetermeer, Utrecht West, Utrecht, Utrecht Zuid, Tilburg, Veghel, Arnhem, Twente, Zwolle, Friesland.
Lijkt het je leuk om dit project mee vorm te geven en zie je dat jouw regio nog geen huiskamer kent. Of wil je eerst meer weten over het coördinator schap, of heb je andere vragen omtrent het huiskamer project. Stuur dan een mailtje naar huiskamer@pelgrimswegen.nl
De huiskamercoördinatoren mogen alvast de volgende bijeenkomst in hun agenda noteren:
Zaterdag 18 November tijdens de Leden- & Ontmoetingsdag in Zwolle.
Nadere informatie volgt op een later tijdstip.

Advertentie

Wat doet zo'n tocht met je? Schrijf het op!

Een pelgrimage is voor veel mensen een reis met inhoud. Voor sommigen vormt zo'n reis zelfs een goede aanleiding om te gaan schrijven. Maar hoe doe je dat op een leuke manier? Reisjournalist Monique van Klaveren geeft er workshops over. Iets voor jou?
Stuur een mailtje naar tekstbureau-klavertje4@hetnet.nl, bel 0572-36 77 79 of app naar 06-141 92 297. Dan blijf je op de hoogte van de cursusdata.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Pelgrimeren

I will tell you a secret....

door Arnold Spijker

Monterotondo. We nemen een rustdag en willen bij het station informeren naar de mogelijkheden van het openbaar vervoer rond Rome. Bij een parkje dicht in de buurt is een wasstation voor autobussen. We vragen hoe we bij het treinstation komen. De man loopt naar een collega. We begrijpen dat hij probeert te informeren welke bus daarheen gaat.
Nee zeggen we, te voet. Dat is ongeveer twintig minuten, vertelt hij en hij geeft met z'n arm de richting aan.

We wandelen die richting uit.
Na een tijdje besluiten we te vragen of we nog goed zitten. Dymph spreekt een vrouw met een hond aan. Dat moet toch iemand hier uit de buurt zijn, denken we. Ze zegt (met handen en voeten) dat we veel beter met de bus kunnen gaan. Nee, nee zeggen we, we gaan te voet. Ze zegt nog eens: beter de bus. Uiteindelijk legt ze ons uit hoe we er te voet komen.
We zitten nog steeds goed, trouwens en wandelen verder.

Toettoet

Wie schetst onze verbazing als een tijdje later diezelfde vrouw met haar auto naast ons stopt. Ze gebaart dat we met haar mee kunnen rijden naar het station. Dat is trouwens nog best een aardig stukje. Ik denk dat onze wandeltijd op toch wel vijvenveertig minuten was uitgekomen. Voor een wandelaar natuurlijk niet echt een probleem.
Dymph zegt later tegen me, dat ze denkt, dat ze ons speciaal met de auto nagereden is.

We gaan het station binnen en kijken eens naar de verschillende vertrektijden morgen. Verder is het een onbemand en smerig station. We besluiten eens te informeren of we eventueel met de bus terug naar ons Albergo in Monterotondo kunnen.
Er is een Bar vlakbij het station waar we een cappuccino en een americano bestellen. In deze bar informeren we naar de vertrektijden van de bus. Die bus gaat waarschijnlijk helemaal niet.
Waarom niet? Geen idee.

Een jongeman schiet ons te hulp. "Jullie willen naar Monterotondo?", vraagt hij.Hij heeft een zwart petje omgekeerd op z'n hoofd staan. Hij spreekt goed Engels en hoort aan ons dat we uit Duitsland of Nederland komen. Hijzelf staat hier voor niks. Eigenlijk wilde hij met de trein naar Rome, maar die gaat om een of andere onverklaarbare reden niet. Officiële dienstregelingen moet je hier met een korreltje zout nemen.

Hij verklaart dan ook:"I will tell you a secret. In Italy every day is a Sunday."
Uit nood moet hij terug naar Monterotondo. Hij nodigt ons uit met hem mee terug te rijden in zijn auto. Dat doen we.

In de auto blijkt hij een student Mathematica zijn aan een universiteit in Rome. Als ik vraag of de studenten daar Engels spreken, kijkt hij mij met grote open ogen aan. Engels spreken? Dat valt tegen.

Hij was met een groep medestudenten naar Egypte en daar was hij de enige van de groep die behoorlijk Engels sprak. Hij moest de hele tijd vertalen.
Engelse colleges dan? Nee, dat is onmogelijk in Italië.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

PELGRIMEREN

Dymph en ik bekijken bij dit station de mogelijkheid een deel met openbaar vervoer te doen. Dat ziet er niet direct veelbelovend uit. In de Albergo waar wij overnachten spreken we ook nog met iemand van de receptie. Hoe is het met naar Rome gaan?
De enige kans die zij ziet is 's morgens te reizen, al zou de trein officieel ook 's middags meermaals moeten gaan. Zij heeft er geen vertrouwen in dat de trein ook werkelijk gaat. Ze verontschuldigt zich, maar Italië, tja.....
Waarschijnlijk gaan we gewoon maar te voet. Daar kun je kennelijk meer op rekenen dan op het vervoer hier.

Onze student zet ons af in het centrum. We gaan nog even de kerk in en toevallig vallen we midden in een trouwplechtigheid met prachtige muziek van dwarsfluit met harp. We blijven tot het einde zitten. De voorganger preekt vol vuur over verbinding en nog veel meer. We verstaan maar een paar woordjes.
De mensen wensen elkaar vrede. Zo krijgen wij ook nog enkele handdrukken van Italiaanse vrouwen die voor ons zitten.

Rondkijkend krijg ik wel een beetje merkwaardig gevoel bij sommige aanwezigen. Wat vind jij van deze mannen? Die typerende nekken en dan dat type zonnebril? Ik kan me natuurlijk helemaal vergissen; het is maar een gevoel natuurlijk.
Morgen is het de heiligverklaring van twee pausen. Dat wordt wat in Rome.
Morgen komen wij daar aan.

PELGRIMEREN

Over ambassadeurs onderweg

door Ben Teunissen

Iedere Nieuwsbrief-lezer kent ze: van die ontzettend aardige en behulpzame hospitaliers .Wanneer je vermoeid aankomt in de plaats van je bestemming voor die dag, wanneer je geen contact hebt kunnen leggen met iemand van die gewenste pelgrimsplek, wanneer ook het toeristenbureau gesloten is, om dan tóch iemand tegen het lijf lopen, die je aan een plek helpt om uit te rusten. Meestal zijn die helpers begeesterd door het pelgrimsvirus. Of zij hebben als pelgrim zelf aan den lijve ondervonden hoe geweldig het is om ergens welkom te zijn. Of het zijn gewoon geweldige mensen die jouw pad kruisen.

Deze zomer verkeerde ik opnieuw langs de Via Francigena .Wanneer je wandelgidsen voor pelgrims probeert samen te stellen, moet je namelijk regelmatig op controle. En dat is zeker geen straf! Al een paar keer eerder ging ik bij de familie Songy in het gehucht Coole langs. Toen ik in 2008 over de lange romeinse weg na Châlons-en-Champagne ergens om water vroeg, haalden Monique en Jean-Pierre me met open armen binnen. Natuurlijk mocht ik mijn tentje op hun boerenerf zetten. En ‘s avonds werden vrienden en familieleden uitgenodigd om mee te komen eten. Ook om te toasten op de vreemdeling, die bij hen had aangeklopt.

Toen we een keer op doortocht naar het zuiden bij de Songy’s langs gingen, bleek de gastvrijheid nog even groot. Meteen het middagmaal gebruiken en vol warmte bijpraten. Inmiddels had Monique een plakboek gemaakt met foto’s van alle ontvangen pelgrims; het bleek een uit de hand gelopen hobby geworden.

Vorig jaar is Jean-Pierre gestopt met zijn travail de pays en ook Monique werkt nu niet meer bij hun mairie .Ze dachten in hun nieuwe huisje naast de oude boerderij te mogen gaan genieten van hun retraite .Naar me bij het laatste bezoek bleek, staat hun wereld op zijn kop. Jean-Pierre heeft een vorm van botkanker, is hiervoor enkele weken in Nancy behandeld. Samen wachten ze nu de verdere ontwikkelingen af. Maar toen ik liet weten wel graag even langs te komen, bleken zij nog steeds de trouwe ambassadeurs van de pelgrims op weg naar Rome. Jean-Pierre stelde de belangstelling zeer op prijs en Monique ziet zo’n pelgrimsbezoek als een uitlaatklep.

Ik heb Jean-Pierre beloofd een kaars te branden voor zijn hopelijke herstel. En natuurlijk heb ik weer heerlijk gegeten en deze keer in de nieuwe slaapkamers van de kleinkinderen mogen slapen.

Gelukkig hebben Monique en Jean-Pierre hulp gevonden, waarnaar ze kunnen verwijzen, wanneer het echt even niet kan. Een nieuw adres in de buurt, weer een nieuwe ambassadeur er bij voor de pelgrims.

Parlare l'italiano

De Romeinse vrede

Door Leo Baeten

Italiaanse politici hebben niet een al te beste naam. Bij de volksvertegenwoordigers prevaleert veelal eigen gewin boven landsbelang. En dat kunnen ze nagenoeg straffeloos doen. Er zijn immers altijd legio juridische trucs om een veroordeling te voorkomen wanneer de grond hen onder de voeten te warm wordt. De periode Berlusconi ligt nog vers in het geheugen. Maar de Italiaanse geschiedenis kent ook machthebbers die zich wel inzetten voor het landsbelang. Toen keizer Augustus in 27 v.Chr. de macht greep in Rome begon de periode van de Pax Romana (Romeinse Vrede). Daarvoor hadden er vele burgeroorlogen gewoed, maar Augustus bracht het aantal legioenen terug en verplaatste ze van Italië naar de provincies. Hierdoor kregen de machtige generaals niet langer de kans om zich met het bewind van de keizer te bemoeien of in opstand te komen. Augustus regeerde daardoor over een relatief rustig rijk en legde de basis voor een tijdperk van 200 jaar stabiliteit en vrede. Even voordat Augustus keizer was geworden, leefde in het Romeinse Rijk al de verwachting dat een tijdperk van vrede zou aanbreken. De dichter Vergilius schreef rond veertig voor Christus een herdersgedicht waarin hij zinspeelde op de komst van een kind dat vrede bracht op aarde. De Romeinen zagen hierin nadien de aankondiging van de heerschappij van Augustus.

Een legende uit de vroege middeleeuwen verhaalt dat de senatoren Augustus als een god wilden gaan vereren. De keizer wees deze eer af en zocht zijn gelijk bij een profetes, de Sibille van Tibur (Tivoli). Afgezonderd in een kamer legde hij de voorspelster de vraag voor of er ooit iemand in de wereld geboren zou worden die groter zou zijn dan hij zelf. Op dat moment verscheen een gulden krans om de zon en in deze krans was een maagd te zien met een kind op haar schoot. De sibille wees op deze verschijning en toen klonk een stem: "Dit is het altaar van de hemel (Ara Coeli)". Hierop sprak de profetes: "Deze jongen is groter dan jij en daarom moet je hem aanbidden". Hierdoor was de keizer ervan overtuigd dat hij zelf beter niet god genoemd kon worden. De kamer waarin dit gebeurd zou zijn werd in latere tijd toegewijd aan Maria en was de oorsprong van de kerk Santa Maria in Aracoeli op het Capitool in Rome.

Keizer Augustus was niet helemaal de nederige machthebber uit bovenstaande legende. Vol trots stelde hij ter herinnering aan zijn weldaden voor de Romeinen de "Handelingen van Augustus" samen die later, gegraveerd in twee bronzen plaquettes, aan de muur van zijn mausoleum werden bevestigd. En dat was niet het enige. In de tijd van Julius Caesar hadden twee maanden nog geen naam. Caesar had deze lacune opgevuld door één van die maanden naar zich zelf te noemen. Zo kreeg de maand juli zijn naam. Keizer Augustus eiste de nog onbenoemde laatste maand voor zich op. Alle maanden hadden toen gelukkig een naam. Stel je voor dat er ook de maand berluscember was. Dat zou te veel eer zijn voor deze onverlaat uit de recente Italiaanse geschiedenis.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

GEZIEN, GEHOORD, GELEZEN

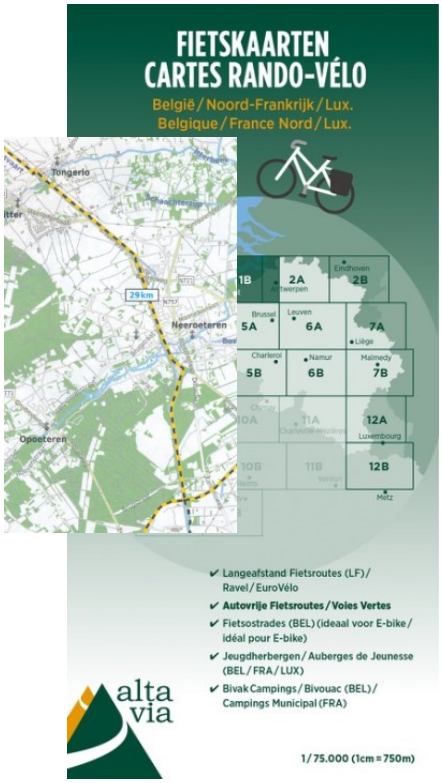

Nieuwe reeks fietskaarten voor België, Luxemburg en Noord Frankrijk

door Luc Grégoir

Reisboekhandel Alta Via te Antwerpen heeft een nieuwe reeks fietskaarten op schaal 1:75.000 uitgebracht. Op deze fietskaarten staan alle autovrije fietsroutes van België, Luxemburg en Noord Frankrijk, de zogenaamde 'voies vertes'.

Gecombineerd met de LF en de Ravel routes, aangevuld met oude spoorlijnen en jaagpaden die zijn omgevormd tot fietspaden vormen deze een bijna eindeloos fietsnetwerk.

De fietsroutes (met naam of nummer) staan in zwarte stippellijn op de kaart; alles wat fluo-oranje is aangeduid = autovrij!

Op de kaarten staan jeugdherbergen, paalkampeerplaatsen, rustieke campings (selectie) en trekkershutten langs de routes

Een eerste reeks van zes kaarten ligt nu in de winkel (prijs € 11,95); de andere zeven kaarten van Noord-Frankrijk zijn voorzien voor eind 2018.

De kaarten zijn verkrijgbaar bij Alta Via en ook bij andere reisboekhandels.

CICERONE BLOG
News, views and guidebooks for walking, trekking and cycling

ABOUT AN AREA, EUROPE, INTERNATIONAL TREKS, INTERNATIONAL WALKS, NEWS / ADVICE / HOW TO / REVIEWS

How Tough Should I Be For Walking In The Alps?

5 JUL, 2017

Kev Reynolds, author, speaker and expert on all thing mountainous, answers the often asked que "How tough should I be for walking in the Alps?".

Am I too old / young for walking in the Alps?

(Photo by Kev Reynolds taken from 'Walking in the Alps')

The early evening sun bathed the mountains in its warm glow and chased shadows down the hill

Wandelen in de Alpen *door Titia Meuwese*

Opzien tegen de Alpen is niet nodig als je vanuit Nederland begint. Op de meeste routes kom je al voldoende hellingen tegen om getraind de Alpen op te gaan. De Vogezen, Jura, Zwarte Woud, de Rheinsteig, de heuvels in Bayern bieden voldoende training voor de beklimming te voet of per fiets van de Alpen.

De geologie helpt je met de klim: de Alpen zijn aan de noordzijde redelijk verweerd en hebben vaak een structuur met een midden-terras, het gebied waar de herders hun alm- /alpenhutten neerzetten en waar ze in de zomer verblijven. Dat betekent voor de pelgrim in veel gebieden een tocht uit het dal op 400 tot 600m naar de weiden op 1200 tot 1400 m. Dan een overgang naar een pas, vaak nog maar ca 800 tot 1000 m hoger. De geologie helpt niet met de afdaling aan de zuidzijde. Daar zijn diepe, U-vormige gletscherdalen. De verwering is ook anders gegaan, dus de hellingen aan de zuidkant van de Alpen zijn duidelijk steiler. Vooral voor de fietser een zaak om echt rekening mee te houden.

Voor iedereen: als je nou toch naar boven bent geklommen tot aan die pas, denk dan aan een rustdag. Een dag zonder bagage en verplichtingen over de alpenweiden dwalen, of een kabelbaan omhoog nemen en Italië vast eens van boven te bekijken. Er daarvan het hoogtepunt van je toch maken. In deze blog van Cicerone vind je meer informatie over de conditie die nodig is voor de Alpen. (Schrijf je eventueel in op de Cicerone website als je hun informatieblog direct wilt ontvangen.)

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

NA SANTIAGO EN ROME: WAT DAN?

Drie andere pelgrimages gelopen door leden van de vereniging.

Want: Je kunt nog een keer naar Santiago of Rome gaan, langs een andere route. Of dezelfde route nogmaals lopen. Maar er zijn meer pelgrims-doelen. Jeruzalem is DE heilige stad. Is dat een riskante tocht? Bram van Oort is er dit jaar aangekomen. In deze Nieuwsbrief een kort verslag, hij is ook door Turkijke gelopen. Dan een bijdrage van Ger Lenssen over de andere kant: lopen naar Trondheim, naar het graf van Sint Olaf. De gids hiervan werd in een vorige Nieuwsbrief beschreven. De bijdrage van Ger in deze Nieuwsbrief en meer nog zijn blog geven een goede indruk van de zwaarte, maar toch vooral ook van de schoonheid van deze tocht. Behalve naar noord en zuid kun je ook westwaarts: naar Ierland, naar het graf van Sint Patrick. Daarvan een bijdrage van Marijke en Geri van Ittersum.

REISVERHALEN 4 Noord : Sint Olaf in Noorwegen

Olavstrail, pelgrimsroute of survivaltocht?

door Ger Lenssen

Een pelgrimstocht gaan lopen in Noorwegen, daar had ik vorig jaar al mijn zinnen opgezet. Mensen in mijn omgeving vroegen mij: is daar ook een pelgrimsweg?

Op 9 juni 2017 vloog ik naar Oslo. Hier zou ik mijn drie medepelgrims treffen, die ik had leren kennen op het Olavsforum. Onze start op 10 juni in Oslo was stroef, heel stroef. Met als resultaat dat ik, na twee dagen lopen, overbleef met Runa uit IJsland, een vrouw van mijn leeftijd. Beter had ik het niet kunnen treffen. Een plezierige vrouw en bovenal een ervaren loopster op diverse pelgrimswegen. Ze wist heel goed waar ze aan begon en was heel blij dat ze met mij samen verder kon gaan. Alleen had ze dit niet aangedurfd. Samen hebben we deze pelgrimstocht tot een goed einde gebracht. Daar zijn we blij mee, maar zeker ook trots op.

Runa en ik ondervonden onderweg hoe zwaar het was. Steeds veel venijnig klimwerk en dat vanaf dag één. Maar de natuur en de weidse vergezichten maakten veel goed. De markering van de Olavsweg is goed. Al waren er cruciale punten waar het beter kon. Maar dan had ik nog altijd “Mary”, mijn G.P.S. die zorgde dat we op het goede pad bleven. Toch waren er ook stukken bij waar ik mij afvroeg, ben ik nu op een pelgrimsweg, of ben ik bezig met een survivaltocht?

Zo zwaar en deels gevaarlijk was het soms. Onze dagen op en over de Dovre fjell, grandioos. Of de zon nu scheen, of het regende of sneeuwde en steenkoud was, het maakte ons niks uit. Hier boven lopen was het absolute hoogtepunt. De dagen op de fjell maakten onze tocht tot een ware pelgrimstocht. Alle ingrediënten hiervoor waren aanwezig. Mijn gedachten gingen onder het lopen vaak terug in de eeuwen.

REISVERHALEN 4 Noord vervolg

Wat moeten de pelgrims in die tijd hebben afgezien. Zij hadden geen dure wandelschoenen of een rugzak die als gegoten op je rug plakte. Laat staan goede kleding of een warm onderkomen. De vele officiële pelgrimsherbergen van nu dateren deels uit oude tijden, meestal liggend op het erf van een gård (boerderij) waar de herberg was gevestigd in een oude verbouwde Stabbur (voorraadschuur).

Wat opviel onderweg, was de vriendelijkheid en belangstelling van de mensen. Of het nu op onze slaapplek was in een pelgrimsherberg bij de boer, of in een pelgrimscenter, of zo maar onderweg bij mensen thuis aan de keukentafel. Het was fantastisch hoe gedreven deze mensen waren om het de pelgrims naar de zin te maken. Menigmaal werd er 's avonds voor ons gekookt. Het kon gewoon niet op. Een bijzondere ervaring!

Beiden waren we tenslotte toch ook heel blij toen we de groene toren van de kathedraal van Trondheim voor het eerst zagen opdoemen. Hand in hand liepen we het plein voor de Nidarosdom op, met tranen in onze ogen. Tranen van blijdschap, maar ook tranen van verdriet. Onze wegen zouden zich hier na een diner die avond scheiden.

Runa: bedankt dat je mijn medepelgrim was. Wat de toekomst brengt, ik weet het niet. Oude pelgrimswegen, die ik nog graag zou willen lopen, zijn er nog genoeg. We zullen t.z.t. wel zien.

Blog van Ger Lenssen: Ongerwaeg

Reisverslagen 5 Zuid: naar Jeruzalem

Pelgrimeren in Israël

door Bram van Oort

Na gepelgrimeerd te hebben naar Santiago de Compostella (2004) en Rome (2014) groeide bij mij de wens de weg naar Jeruzalem te gaan bewandelen. In het voorjaar van 2017 liep ik via de Lycische Weg in Turkije en via Cyprus een deel van de Israel National Trail. Deze wandelweg, de Shvil Israel, doorkruist Israël van Kibbutz Dan in het uiterste noorden tot Eilat in het zuidelijkste punt van het land. De bewegwijzering van deze weg begon in 1985 en President Weizman stelde in 1995 de weg officieel in gebruik. De weg wordt beschreven in een zeer informatieve gids van Jacob Saar.

De beste periode om te lopen in Israël is het voorjaar. Door omstandigheden ben ik pas eind mei gestart. Achteraf had ik minstens een maand eerder moeten vertrekken, de warmte werd bijna te belastend. Ik moest zoveel drinken onderweg dat ik mijn eigen lichaam niet meer herkende, vijf tot zeven liter per dag kwam geregeld voor.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Reisverslagen 5 Zuid: naar Jeruzalem

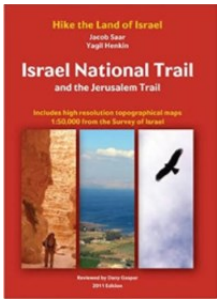

Israel National Trail door Jacob Saar en Yagil Henkin. ISBN 978-965-91249-4-7

Ik ben gestart in Tiberias bij het Meer van Galilea, dat ligt 200 m beneden zeeniveau. Vandaar door de heuvels van Galilea, kaal en droog in dit jaargetijde. In de richting van Nazareth gaat het door landbouwgebieden en olijfboomgaarden. Ik beklom de Taborberg en bezocht daar de Kerk van de Gedaanteverwisseling, een spirituele belevenis. Dan langs de Middellandse Zeekust via Caesarea naar Hadera, waar eucalyptusbossen zijn. Verder langs de kust tot Tel Aviv, na Jeruzalem de grootste stad. Vervolgens in oostelijke richting door de beboste heuvels van Samaria naar Jeruzalem.

In de steden overnachtte ik vooral in hostels, in de dorpen en daarbuiten bij Trail Angels. Dit zijn mensen die pelgrims gratis onderdak bieden. Bij deze Trail Angels heb ik nog het meest kunnen ervaren hoe mensen hier leven. Op een flatje bij een alleenstaande moeder met vier opgroeiende jongens, in een royale villa met zwembad, en ook bij orthodoxe Joden, die me op de sabbat meenamen naar de synagoge en waar ik de rituelen van het aansteken van de sabbatskandelaar en het zegenen van de kinderen bijwoonde. In dit laatste gezin wordt op de sabbat niet gekookt, geen auto gereden en leggen de kinderen de smartphone terzijde.

Israël is een smeltkroes van etnische groeperingen en religieuze stromingen. De dorpen die je passeert hebben vaak een heel diverse geschiedenis. Een paar voorbeelden: het dorp Zikhron Ya'akov is in 1882 gesticht door Baron de Rothschild, om Joden uit de diaspora te stimuleren zich in dit gebied te vestigen. Gimzo is een dorp met 1500 inwoners. Er zijn daar vier synagogen, de joden kennen stromingen van ultra-orthodox tot liberaal. In Messilat Zion, niet ver van Jeruzalem, hebben in 1944 enkele tientallen Joodse gezinnen uit India zich gevestigd. Sindsdien hebben zij zich vermengd met de plaatselijke bewoners en zo is een bijzondere gemeenschap ontstaan. In Jeruzalem liep ik allereerst naar de Oude Stad, die helemaal ommuurd is. De Tempelberg, de Olijfberg, de Via Dolorosa, de kerk van het Heilig Graf, de markten in het Moslim-, Joods, Armeens en Christelijk kwartier, het zijn de plekken waar de hedendaagse pelgrims komen. Bij het Christelijk Informatie Centrum verkreeg ik een prachtig Testimonium, de bevestiging van mijn pelgrimage, die in 2014 begon in Canterbury.

Vanaf Canterbury heb ik er in totaal zeven maanden over gedaan Jeruzalem te bereiken. Zeven is het getal van de volheid. Een mooi symbolisch getal, ik voel het ook als een bijzondere vervulling en verrijking . Altijd heb ik vertrouwen gehad in mijn onderneming, hoewel ik niet altijd kon overzien hoe ik mijn weg kon vervolgen. Bij mijn start in Canterbury ontving ik in de crypte van de kathedraal een zegen met de opdracht overal waar ik kom vrede uit te dragen. Zelf heb ik die vrede vooral ervaren in de ontmoetingen met mensen. Ontelbare keren hebben mensen me bemoedigd, en waren zij op hun beurt geraakt door mijn onderneming.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

Reisverhalen 6 West: Pelgrimeren in Ierland

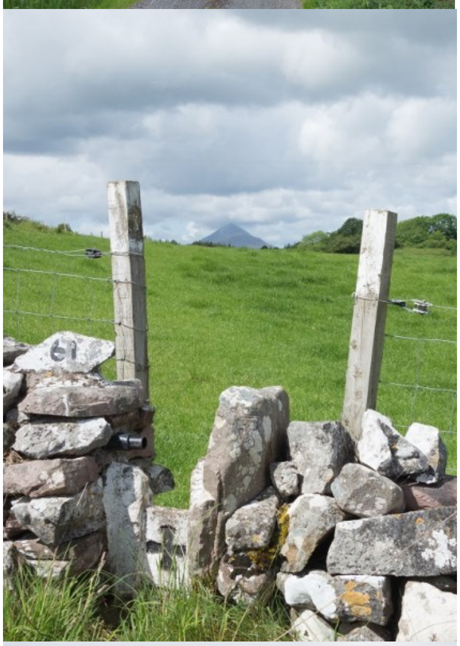

Pelgrimeren in Ierland

Wandelen door het land waar het elke dag regent en elke dag de zon schijnt

door Arnoud Boerwinkel

'Er gaat een wereld voor je open' volgens Marijke. 'En dat is de wereld van het dunbevolkte platteland van het groene hart van Ierland. Het land waar men stopt om een praatje te maken met deze merkwaardige lieden die zich te voet verplaatsen en waar men een wildvreemde, vermoeide reiziger een kop thee aanbiedt om aan te sterken. Een land waar men nieuwsgierig is en waar iedereen oprecht ontsteld is als ze horen dat je uit Dublin bent komen lopen. *Holy Mary, St.Joseph en Jesus*, ze moeten er even bij gaan zitten. Ongehoord!'

Geri en Marijke van Ittersum uit Gouda liepen afgelopen voorjaar de pelgrimstocht naar Croagh Patrick, een berg van 764 meter hoog in het Westen van Ierland die gewijd is aan Sint Patrick, de grondlegger van het christendom in het land. Zij liepen al eerder vanuit Nederland naar Wales en vervolgden dit jaar hun tocht, na Santiago en Rome hun derde pelgrimage.

Geri schrijft: 'Deze pelgrimage bestaat strikt genomen alleen uit de klim naar de top. Er zijn twee bewegwijzerde wandelroutes naar het startpunt daarvan, Murrisk: vanaf de abdij van Ballintuber (33 km) en vanaf Balla (61 km). Kies je er echter voor om vanaf de Sint Patricks kathedraal in Dublin te lopen, dan kun je gebruik maken van de *Royal Canal way*, een mooi en gemakkelijk wandelpad over het jaagpad van het tweehonderd jaar oude kanaal. Het loopt van Dublin naar Cloondara en is 145 km lang. Het heeft 46 sluizen die met de hand bediend moeten worden. Het kanaal wordt misschien daarom nauwelijks bevaren, maar er is wel een gids uitgegeven voor recreatievaarders die ook interessante informatie geeft voor wandelaars en fietsers (*Guide to the Royal Canal*, uitgegeven door *Waterways Ireland*, de beheerder van het kanaal). Op hun website en dat van de *Inland Waterways Association of Ireland* is informatie over het kanaal te vinden. Er zijn geen pelgrimsherbergen onderweg, maar wel voldoende hotels en B&B's.

Van Cloondara naar Balla moet je zelf je route bepalen. Er zijn geen wandelroutes door de velden op basis van *Right of Way* zoals in Engeland. Je bent dus aangewezen op de openbare wegen. De "witte" weggetjes op de topografische kaarten zijn prima om over te wandelen. Je moet dan wel soms omwegen maken om drukke wegen te vermijden. De gedetailleerde topografische kaarten kun je bekijken op de websites van de *Ordnance Survey Ireland* en **map.geohive.ie**. Vanuit de laatste bron kun je ook printen.

Voor meer informatie en een verslag van de tocht op de Pelgrimswebsite klik hier. Foto's op www.vanittersum.nl

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

PRIKBORD

Laatste kans!

Wilt u nog foto's van uw tocht of het verhaal van uw bijzondere overnachting inzenden voor de Jubileumuitgave van Omnes? Dit kan nog tot 1 september! Er zijn al mooie inzendingen binnengekomen, maar vooral uw foto's, tekeningen, aquarellen of schilderijen zijn nog welkom.
beeld@pelgrimswegen.nl en voor verhalen redactie@pelgrimswegen.nl

Bijzondere tochten:

Twee tochten met een bijzonder karakter:

De Fietsnomaden, verslag van een vader met zijn autistische zoon, die met succes en plezier al kamperend naar Rome zijn gefietst en daarbij geld inzamelen voor autisme: zie: http://www.fietsnomaden.nl/laatste-nieuws/

Pauls last journey: de tocht van Rob Philip, een fotograaf, die met de as van zijn partner Paul naar Rome is gereisd en de as tijdens de reis heeft verstrooid. Zie https://www.facebook.com/paulslastjourney/

Oude nummers van Omnes van de voorbije jaren kunnen door leden gedownload worden van de PnR pagina http://pelgrimswegen.nl/oude-omnes-uitgaven/. De ontgrendel code is 'ikbenlid' ontgrendel code is 'ikbenlid'

Gevraagd voor de werkgroep Routes: Gegevens over de E1 tussen Lugano en Pavia

Marijn Bosma is bezig met een verbetering van de beschrijving van dit stuk van de wandelweg vanaf de Gotthardpas naar de Povlakte.

Gevraagd: uw GPX tracks, gegevens over onderdak, andere details. Graag opsturen naar info@BosmaGrafiek.nl

De Camino Academie *is in 2014 opgericht om de kennis rondom pelgrimage te bundelen. Op de website van de akademie worden artikelen gepubliceerd rondom specifieke onderwerpen.*

Als eerste : Onderweg met een missie. Zie: http://www.caminoacademie.nl/camino-

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

SULLA STRADA

Aangekomen en weer thuis

door Luc Gregoir

Maanden ben je bezig geweest met de tocht van je leven en de voorbereiding ervan tot het moment dat je eindelijk weer terug bent en het leven thuis weer op gang komt. Dit ogenblik heb je waarschijnlijk niet voorbereid. Toch loont het de moeite het momentum niet te laten voorbijgaan, nu alles nog vers in het geheugen ligt en de eerste steen te leggen voor een volgende tocht die er ongetwijfeld aankomt. Hierbij een paar hints.

Kaartjes sturen

Onderweg heb je altijd wel eens een bijzondere ontmoeting; bijvoorbeeld mensen waar je een goed gesprek met hebt gehad, die je onverwacht geholpen hebben of een bijzondere overnachting. Het is leuk hen bij aankomst iets te laten weten over het verder verloop van je tocht. Heb je er niet aan gedacht bij aankomst, dan krijg je nog altijd een herkansing tijdens de eindejaarsperiode.

Foto's

Het thuisfront is waarschijnlijk geïnteresseerd zich een beeld te vormen van wat je hebt meegemaakt. Het tonen van foto's is hiervoor een goed hulpmiddel om je verhaal te ondersteunen. Heb je er maar enkele genomen, geen probleem. Heb je er honderden dan moet je wel weten dat - hoe groot de belangstelling ook is - dit niet bevorderlijk is voor het overbrengen van de boodschap. Een fotoboek kan hierbij helpen, maar het vraagt wel tijd en ervaring om het vakkundig te doen. Een beperkte representatieve selectie die je in een klein fotoboekje verwerkt kan je op korte termijn iets in handen geven om te tonen en je gelijk ervaring laten opdoen voor het grote boek waarvoor je dan rustig de tijd kunt nemen.

Paklijst

Wat neem je al dan niet mee op je tocht, hieraan wordt doorgaans veel aandacht besteed vóór je vertrekt. Zodra de tocht achter de rug is, is dit het uitgelezen moment om je paklijst nog eens door te nemen en bij te werken door zaken te schrappen die je best thuis had kunnen laten en te noteren wat je gemist hebt. Je zal er wel bij varen bij een volgende tocht. Ook met proviand heb je ervaring opgedaan. Wat, hoeveel moet je meenemen, wanneer doe je aankopen en hoe plan je een dag vooruit? Zaken waar je inmiddels expert in bent maar die je binnen een jaar misschien niet meer weet.

GPS spoor

Wil je je gps track met anderen delen? Nu weet je nog waar je gelopen hebt wat er te beleven was of waar je beter een andere weg genomen had. Kort na je aankomst is dan ook een goed moment je spoor op te kuisen en aan te vullen met bijzonderheden die je bijvoorbeeld met way points kunt aangeven. Een programma zoals *Garmin Basecamp* dat je gratis kunt downloaden kan je daarbij helpen.

Materiaal

Trekkingmateriaal is niet goedkoop en wil je er later nog gebruik van maken is het belangrijk dat je het een deskundige onderhoudsbeurt geeft bij aankomst. Omdat dit onderhoud doorgaans aan bijzondere eisen moet voldoen, kun je het best eerst even op de site van de fabrikanten of trekkingsites surfen om te weten te komen hoe je dit aanpakt. Hierbij enige links:

Slaapzak Tent
Wandelstokken Wandelschoenen:

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

SULLA STRADA

Stekelvarkenpen

Gevaarlijke beesten

door Titia Meuwese

Ach, wat kan mij nu overkomen, denkt de pelgrim en de thuisblijvers zien veel meer ber(g)en op de weg. Deze keer geen veilige reigers in de Povlakte, maar iets over gevaarlijk beesten. Niet over honden, stieren of teken, daar denkt u hopelijk zelf al aan.

Om te beginnen zijn alle beesten banger voor ons dan wij voor hun. Een goed gehoor hebben ze meestal wel. Dus wie maar genoeg lawaai maakt zorgt er voor dat ze al weg zijn voor ze gezien kunnen worden.

Slangen

Slangen zijn natuurlijk niet gevaarlijk. Boomslangen en grasslangen ziet u misschien een enkele keer, groen resp. groengeel. Wij zagen in Italië een mooie groene boomslang inderdaad in de boom een goed heenkomen zoeken en een mooi groengeel gestreepte grasslang wegschieten.

Alleen adders, lichtbruin tot bijna zwart, kunnen gevaarlijk zijn. Door met stokken te lopen en in gebieden met een overgroeid pad flink op stenen te tikken, zijn ze al lang weg, want trillingen voelen ze goed. Riskant is de vroege morgen: dan liggen ze zich graag op een steen op te warmen, maar zijn nog langzaam. Pas dan ook op met u even in de bosjes terug te trekken.

Stekelvarkens

Dan het stekelvarken: dat komt sinds de vroege Middeleeuwen voor in Midden-Italië. Wij zagen mooie zwart-witte stekels liggen in een bos; nou ja, wie had dat nu gedacht? Als je eenmaal oplet, zie je die stekels toch regelmatig aan de kant van de weg. De kans dat je een stekelvarken tegenkomt is echter maar klein, want ze zijn alleen in de schemering actief. Mochten ze niet wegkunnen, dan komen ze op je af, dus dan moet je zelf snel achteruit. De stekels geven wonden die gedesinfecteerd moeten worden.

Wilde zwijnen

De wilde zwijnen kunnen gevaarlijk zijn. Vooral als ze jongen hebben die niet goed wegkunnen. En ze komen echt veel voor in de bossen. Je ziet gauw of ze er voorkomen, omdat ze de grond flink omwoelen en je ruikt het ook. Als het zicht slecht is slaan wij zo nu en dan flink met de stokken tegen elkaar; dat geluid draagt ver en dan vertrekken ze wel. Maar toch: toen we dit voorjaar, bij mistig koud weer om vijf uur ‘s avonds een steile berghelling opklommen deden we dat slaan met de stokken niet: zij hadden ons echt niet verwacht. Vlak bij ons zagen we vier tot zes volwassen dieren met veel biggen. Meteen bleven we stokstijf staan, twee grote zeugen keerden zich dreigend naar ons toe. Toen alle jonkies veilig weg waren, trokken ze zich ook terug.

Koeien

Tot slot dan toch nog even over koeien: wie door de Alpen loopt komt ze tegen. Koeien met jonge kalveren zijn net zo link als wilde zwijnen met biggen: nooit tussen ze in gaan lopen!

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

SULLA STRADA

Pelgrimeren in de regen

Door Luc Grégoir

Zonder regen kunnen we een tent en nog een heleboel andere zaken thuis laten; maar dan hebben we ook geen prachtig groen decor om door te wandelen. Regen en wind: het hoort erbij en we kunnen er maar beter rekening mee houden.

Er zijn vele soorten regens en in veel gevallen is het maar een vlaag die snel voorbij en vlug vergeten is. Maar het kan er ook stevig en langdurig aan toe gaan waarbij de moraal op de proef wordt gesteld. Vandaar mijn uitgangspunt: *slecht weer bestaat niet, lastig weer kan voorkomen;* en dan moet je erdoor, niets om over te zagen of ongelukkig van te worden.

Een poncho gebruik ik niet, te lastig om aan te trekken en het gaat alle kanten uit als de wind erop zit. Iets anders dat thuis blijft is de regenbroek: te zwaar om mee te zeulen in mijn rugzak voor al die dagen dat het toch niet regent. Mogelijk om die twee redenen mijn vaststelling: *als het regent wordt je nat!* Bij felle regen niet zomaar nat, maar nat tot op het lijf met T-shirt en broek doorweekt. Hier ga je echt niet dood aan, zelfs niet in combinatie met temperaturen die niet bepaald zuidelijk te noemen zijn. Maar het probleem ontstaat in de nacht ofwel de dag of dagen die volgen. Belangrijk is dat je snel droog bent en warm wordt als je eenmaal op je bestemming bent.

Hiervoor kun je wel maatregelen treffen. Trekkerskleding droogt in het algemeen snel en kun je tegen de ochtend droogkrijgen, als je tenminste binnen overnacht. In een tent wil dit wel eens minder lukken. Daarom heb ik altijd reservekleding bij me en houd ik mijn warme fleecevest in de rugzak zodat ik - zodra ik onder dak of in de tent ben - me weer droog en warm kan kleden. Mijn schoenen en kousen probeer ik zolang mogelijk droog te houden, ook als ik door de regen loop; want deze zijn veel moeilijker weer droog te krijgen en lopen met natte voeten doet allerminst deugd.

Daarom ontbreken getten of gamaschen nooit in mijn trekkersuitzet. Ze kunnen een redelijke tijd het water beletten je kousen te bereiken en je schoenen te laten vollopen. Heb je een lange broek aan, dan zal dit uiteindelijk na enkele uren toch het geval zijn. Bovendien zijn ze heel doeltreffend als je door hoog nat gras gaat. Ik neem minimaal drie paar trekking-sokken mee, zodat ik nog verder kan als een paar nog niet droog is en het volgende paar al nat. Schoenen droog krijgen in een nacht is ook niet evident. Er is de klassieke truk met kranten papier dat je regelmatig moet vervangen, maar daarnaast is er nog het wondermiddel met pampers, als je daaraan kunt komen, tenminste. Hou er wel rekening mee dat je schoenen te dicht bij een verwarmingselement plaatsen niet gunstig is voor de houdbaarheid.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

SULLA STRADA Pelgrimeren in de regen (vervolg)

De focus om de nattigheid te overleven moet liggen bij het drooghouden van wat je in je rugzak meedraagt. Uiteraard begint dit bij een hoesje of zeiltje dat je zo goed mogelijk over je rugzak moet kunnen trekken als de regen je komt vergezellen. De zwakke plek in de rugzak is het ondervak. Als het er erg gortig aan toegaat is het mijn ervaring dat dit vak het meest vatbaar is voor water dat kan binnendringen. Daarom pak ik daar niet mijn slaapzak of fleece, zoals wel eens wordt aangeraden, maar zaken die wat vocht kunnen verdragen zoals kookgerief, regenkledij of het buitenzeil van de tent. De kleding binnen in de rugzak verpak ik in speciaal daartoe bestemde zakken zodat ze zelfs een duik in een rivier kunnen overleven. Kleding die al nat of nog vochtig is neem ik mee in aparte plasticzakken.

Voor kaarten en andere documenten heb ik ook plasticmappen die goed afsluiten. Doorgaans heb ik een fotoapparaat van redelijke omvang mee dat ik in een aparte tas meedraag en waarvoor geen plaats in de rugzak is. Ondanks de specificaties van de fabrikant blijkt die tas ook niet eeuwig het water te kunnen buitenhouden; daarom heb ik hiervoor ook nog een extra waterdichte verpakking die ik tevoorschijn haal als de sluizen opengaan en waar ik ook mijn portefeuille, gsm en tablet in bewaren kan.

Bij de keuze van elektronisch materiaal dat je meeneemt is het trouwens raadzaam te kijken naar de waterbestendigheid van het toestel. Wat ik vooral niet nalaat is bij het eerste zonnestraaltje mijn natte spullen te drogen hangen; kom ik dan wat later op mijn bestemming, so what.

Kom je toch in een toestand waar niets nog droog is en de moraal laag? Zoek dan onderdak tot je gerief droog is, je weer controle over de situatie hebt, en in het beste geval er weer een zonnetje door het raam schijnt.

Veel hangt af van de manier waarop je reist en van wat je meeneemt. Algemene regels zijn dan ook niet te geven, maar belangrijk is dat je hier voor je vertrek over nadenkt en uit je eigen ervaring leert hoe een lastig fenomeen toch niet het feest moet verknallen. Geen slecht idee dus om voor je de grote tocht aanvangt bij regen en ontij er eens op uit te trekken en wat ervaring op te doen.

Bij een volgende gelegenheid gaan we verder in op dit onderwerp en over alles wat met kamperen en regen te maken heeft. Heb je zelf opmerkingen of tips laat het ons weten met een mail naar redactie@pelgrimswegen.nl en we verwerken je suggesties in een volgende bijlage.

PELGRIMSWEGEN NAAR ROME

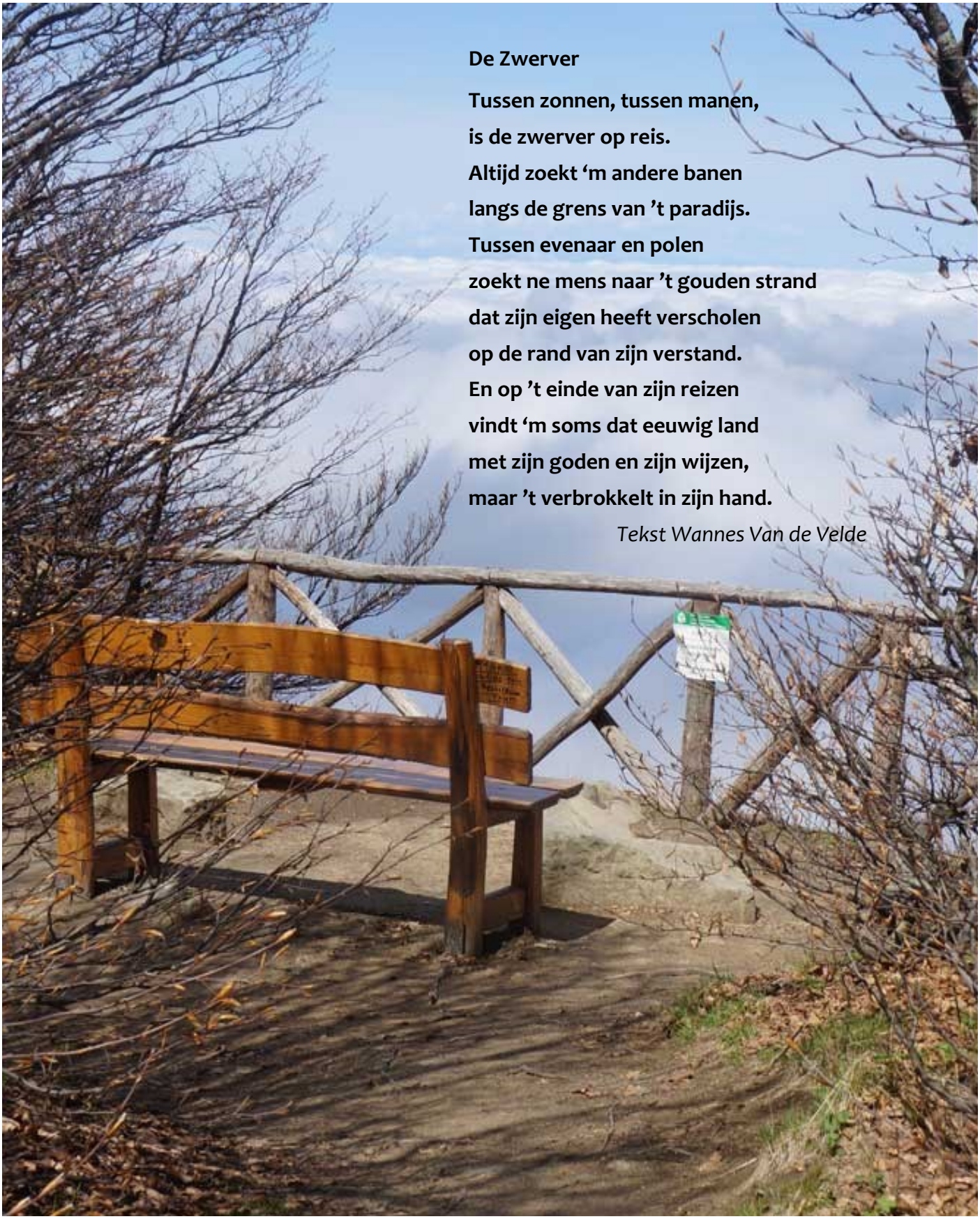

De Zwerver

Tussen zonnen, tussen manen,
is de zwerver op reis.
Altijd zoekt 'm andere banen
langs de grens van 't paradijs.
Tussen evenaar en polen
zoekt ne mens naar 't gouden strand
dat zijn eigen heeft verscholen
op de rand van zijn verstand.
En op 't einde van zijn reizen
vindt 'm soms dat eeuwig land
met zijn goden en zijn wijzen,
maar 't verbrokkelt in zijn hand.

Tekst Wannes Van de Velde